

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

_____ **О.М.Шикова**

_____ **2016 р.**

ПРОГРАМА

**фахового випробування для вступників
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
спеціальність «Право»**

(на основі базової вищої освіти з інших спеціальностей)

Автор: Корольова В.В., кандидат юридичних наук, доцент

Коваль А.М., кандидат юридичних наук, доцент

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

державно-правових дисциплін

(протокол № 8 від “18” березня 2016 р.)

Завідувач кафедри

Француз А.Й.

Київ, 2016

ВСТУП

Програма фахового випробовування для вступників, які мають базову вищу освіту з інших спеціальностей, для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за спеціальністю «Право», проводиться за результатами комплексного екзамену з фаху, який включає дисципліни : «Інтелектуальна власність» та «Господарське право».

Програма дисципліни «Господарське право»

Тема 1. Поняття господарської діяльності, її види та правовий режим.

Публічне управління господарською діяльністю

Вступник повинен знати такі поняття господарського права як «господарська діяльність», «підприємницька діяльність», «некомерційна господарська діяльність» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується теми, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Поняття господарської діяльності та її правовий режим.
2. Види і галузі господарської діяльності.
3. Державне управління господарською діяльністю.
4. Управління господарською діяльністю органами місцевого самоврядування.

Рекомендована література: [3,5,6,7,10,16,20,22,23,33,47]

Тема 2. Господарське право та господарське законодавство

Вступник повинен знати зміст таких понять як «предмет господарського права», «метод господарського права», «джерела господарського права», «суб'єкти господарського права», «господарські правовідносини» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується теми, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні положення господарських нормативно-правових актів та господарських нормативних договорів.

1. Предмет та метод господарського права. Норми господарського права.
2. Суб'єкти господарського права. Господарські правовідносини.
3. Господарське право як галузь права, наука і навчальна дисципліна.
4. Джерела господарського права. Господарське законодавство.

Рекомендована література: [10,12,13,19,33,34,44,47]

Тема 3. Правове становище суб'єктів господарювання

Вступник повинен знати такі поняття господарського права як «суб'єкт господарювання», «господарська компетенція», «господарська організація», «відокремлений підрозділ» тощо, **розрізняти** види суб'єктів господарювання, **орієнтуватись** у господарському законодавстві, що стосується теми, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Суб'єкти господарювання: поняття, види, правове становище.

2. Суб'єкти господарювання – юридичні особи (господарські організації)
3. Правовий статус відокремлених підрозділів суб'єктів господарювання - юридичних осіб.
4. Фізичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.

Рекомендована література: [10,13,33,34,44,45]

Тема 4. Правове становище підприємства

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «підприємство», «корпоративне підприємство», «унітарне підприємство», «установчий документ підприємства» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується правового становища підприємства, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Загальна характеристика правового становища підприємства.
2. Класифікація підприємств.
3. Правове становище державних та комунальних унітарних підприємств.
4. Особливості правового становища виробничих кооперативів, приватних підприємств та інших видів підприємств.

Рекомендована література: [10,12,13,33,34,45]

Тема 5. Правове становище господарського товариства

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «господарське товариство», «корпоративні відносини», «корпоративні права», «корпоративні обов'язки» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується правового становища господарського товариства, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Загальна характеристика правового становища господарського товариства.
2. Правове регулювання створення, діяльності та припинення господарських товариств.
3. Загальна характеристика та специфіка корпоративних прав.
4. Корпоративні зв'язки. Поняття та специфіка.

Рекомендована література: [10,12,13,33,34,43,45,46]

Тема 6. Правове становище об'єднань суб'єктів господарювання

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «об'єднання підприємств», «господарське об'єднання», «просте товариство», «холдингова компанія» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується правового становища об'єднання суб'єктів господарювання, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Загальна характеристика правового становища об'єднань суб'єктів господарювання.

2. Правове регулювання створення, діяльності та припинення об'єднань підприємств.

3. Об'єднання суб'єктів господарювання без створення юридичної особи.

4. Об'єднання суб'єктів господарювання на основі відносин контролю.

Рекомендована література: [10,12,13,14,19,21,24,33]

Тема 7. Правове регулювання відносин власності та інших речових прав у сфері господарювання

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «право власності», «організаційно-установчі повноваження власника», «право господарського відання», «право оперативного управління», «право на чужі речі», «довірча власність» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується речових прав у сфері господарювання, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Право власності – основне речове право у сфері господарювання.

2. Форми права власності.

3. Правові режими господарського відання та оперативного управління. Права на чужі речі.

4. Право довірчої власності.

Рекомендована література: [10,12,13,19, 33,34,44,47].

Тема 8. Господарські зобов'язання та господарські договори

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «господарське зобов'язання», «майново-господарські зобов'язання», «організаційно-господарські зобов'язання», «принципи виконання господарських зобов'язань», «господарський договір», «функції господарського договору» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що

стосується господарських зобов'язань та господарських договорів, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Поняття господарського зобов'язання. Види господарських зобов'язань. Виникнення, виконання, припинення та недійсність господарських зобов'язань.

2. Поняття господарського договору. Функції, зміст та форма господарського договору.

3. Укладення, зміна, розірвання та припинення господарського договору.

4. Класифікація господарських договорів. Характеристика деяких видів господарських договорів.

Рекомендована література: [4,10,12,13,17,18,28,33,40,50].

Тема 9. Правопорушення у сфері господарювання. Господарсько-правова відповідальність

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «правопорушення у сфері господарювання», «господарсько-правова відповідальність», «адміністративно-господарські санкції», «відшкодування збитків», «штрафні санкції», «оперативно-господарські санкції» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується правопорушень у сфері господарювання та господарсько-правової відповідальності, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Поняття правопорушення у сфері господарювання. Класифікація правопорушень у сфері господарювання.

2. Поняття та функції господарсько-правової відповідальності.

3. Господарські санкції. Адміністративно-господарські санкції.

4. Підстави покладання господарсько-правової відповідальності.

Рекомендована література: [10,12,13,33,34,36]

Тема 10. Захист прав та інтересів суб'єктів господарювання, а також господарських прав та інтересів інших учасників відносин у сфері господарювання.

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «захист господарських прав та інтересів», «шляхи (способи) захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання», «юрисдикційний захист господарських прав та інтересів», «неюрисдикційний захист прав та інтересів суб'єктів господарювання» тощо,

орієнтуватись у законодавстві, що стосується захисту господарських прав та інтересів, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Поняття захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, шляхи його здійснення.

2. Форми захисту господарських прав та інтересів.

3. Засоби захисту права власності.

4. Особливості правової охорони інформації з обмеженим доступом у сфері господарювання та захисту ділової репутації суб'єктів господарювання.

Рекомендована література: [10,12,13,33,34,37,41,42,51]

Тема 11. Правове регулювання банкрутства

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «неплатоспроможність», «банкрутство», «санація», «мораторій на задоволення вимог кредиторів», «ліквідація» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується банкрутства, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Поняття банкрутства та його еволюція у законодавстві України і в законодавстві інших країн.

2. Основні етапи та учасники процедури банкрутства.

3. Відновлення платоспроможності боржника у банкрутстві.

4. Правове регулювання ліквідаційної процедури у банкрутстві.

Рекомендована література: [2,10,12,13,15,33,34,39]

Тема 12. Правові засади захисту економічної конкуренції, регулювання природних монополій та захисту від недобросовісної конкуренції

Вступник повинен **знати** визначення економічної конкуренції, такі поняття господарського права як «монопольне (домінуюче) становище на ринку товару», «бар'єри вступу на ринок», «бар'єри виходу з ринку», «природна монополія», «недобросовісна конкуренція» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується конкуренції, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Правові засоби обмеження та попередження монополізму.

2. Природні монополії.

3. Недобросовісна конкуренція.

4. Правове становище Антимонопольного комітету України.

Рекомендована література: [1,9,12,13,9, 10,33,34]

Тема 13. Правове регулювання кількісних та якісних параметрів господарської діяльності. Захист прав споживачів

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «ціна», «стандартизація», «нормативні документи зі стандартизації», «сертифікація», «споживач» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується ціноутворення, стандартизації, сертифікації, метрології та захисту прав споживачів, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Правове регулювання цін та ціноутворення.
2. Загальні правила стандартизації, сертифікації та метрології в Україні.
3. Стандартизація та сертифікація в окремих сферах господарювання.
4. Захист прав споживачів.

Рекомендована література: [10,12,13,33,34]

Тема 14. Правове регулювання окремих галузей господарської діяльності

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «господарсько-торговельна діяльність», «торговельна діяльність на організованому ринку», «торговельна діяльність на неорганізованому ринку», «агентська діяльність», «будівництво», «сільське господарство», «транспортна діяльність», «банківська діяльність», «професійна діяльність на фондовому ринку», «страхова діяльність» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується теми, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності
2. Правове регулювання господарської діяльності в сфері капітального будівництва
3. Правове регулювання сільськогосподарської діяльності
4. Правове регулювання транспортної діяльності.
5. Правове регулювання фінансової діяльності.

Рекомендована література: [10,12,13,26,27,29,30,31,32,33,35]

Тема 15. Правове регулювання інвестицій та інновацій

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «інвестиції у сфері господарювання», «інвестиційна діяльність», «іноземні інвестиції», «інновації», «інноваційна діяльність», «вільна економічна зона», «територія пріоритетного розвитку», «концесія» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується правового регулювання інвестицій та інновацій, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Правовий режим інвестицій та інновацій.
2. Особливості правового регулювання іноземних інвестицій.
3. Правовий режим спеціальних (вільних) економічних зон, територій пріоритетного розвитку, технологічних та наукових парків.
4. Правове регулювання концесійної діяльності.

Рекомендована література: [8,10,11,13,25,33,34]

Тема 16. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності та валютних операцій

Вступник повинен **знати** такі поняття господарського права як «зовнішньоекономічна діяльність», «ліцензування зовнішньоекономічних операцій», «квотування зовнішньоекономічних операцій», «зовнішньоекономічний договір», «валютна політика», «валютне регулювання», «валютний контроль» тощо, **орієнтуватись** у законодавстві, що стосується правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності та валютних операцій, **вміти** аналізувати та тлумачити відповідні нормативні приписи.

1. Поняття та правовий режим зовнішньоекономічної діяльності.
2. Державне регулювання та контроль зовнішньоекономічної діяльності.
3. Договірне оформлення зовнішньоекономічних операцій.
4. Правове регулювання валютних операцій та валютного контролю.

Рекомендована література: [10,12,13,33,34,48,49]

Програма дисципліни «Інтелектуальна власність»

Розділ 1. ОСНОВИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1. Інтелектуальна власність — результат творчої діяльності людини.

Про власність і інтелектуальну власність. Українські вчені-винахідники. Нобелівські лауреати-винахідники. Умови розвитку творчої діяльності. Тренуємось бути творцями.

Рекомендована література: [1, 7, 11, 14-15, 29-31, 34-36].

Тема 2. Державна правова охорона інтелектуальної власності в Україні.

Правова охорона інтелектуальної власності. Правові інститути охорони інтелектуальної власності. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності.

Рекомендована література: [1-10, 15, 29-31, 34-38].

Тема 3. Джерела права інтелектуальної власності.

Нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності в Україні: Конституція України, кодекси. Спеціальне законодавство України про охорону прав на об'єкти інтелектуальної власності. Міжнародні договори і угоди у сфері інтелектуальної власності.

Рекомендована література: [1-31, 34-35].

Розділ 2. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1. Право та правові системи.

Ознаки права інтелектуальної власності. Необхідність набуття прав інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності.

Рекомендована література: [7, 11, 14-31, 34-38].

Тема 2. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

Первинні суб'єкти права інтелектуальної власності. Вторинні суб'єкти права інтелектуальної власності. Права суб'єктів права інтелектуальної власності.

Рекомендована література: [1, 7, 11, 14, 16-23, 28-38].

Тема 3. Об'єкти права інтелектуальної власності.

Історичний підхід до класифікацій об'єктів права інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права і суміжних прав. Об'єкти промислової власності. Нетрадиційні об'єкти.

Рекомендована література: [7, 11, 14-23, 28, 34-38].

Розділ 3. ПРАВОВІДНОСИНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Тема 1. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Формалізація процедури набуття прав для різних об'єктів права інтелектуальної власності. Дата початку чинності прав інтелектуальної власності. Терміни чинності прав інтелектуальної власності.

Рекомендована література: [7, 11-13, 16-20, 22-23, 27, 32-37].

Тема 2. Здійснення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Яким чином здійснюють права інтелектуальної власності. Що вважається порушенням прав на об'єкти інтелектуальної власності. Що не вважається порушенням прав інтелектуальної власності.

Рекомендована література: [1-11, 14, 16-25, 28-38].

Тема 3. Захист прав інтелектуальної власності.

Юрисдикційна та неюрисдикційна форми захисту прав. Захист прав на стадії набуття прав. Захист прав при здійсненні прав. Припинення прав. Визнання прав недійсними.

Рекомендована література: [1-11, 14-23, 25, 29-31, 34-38].

Практичні завдання для фахового вступного випробування.

1. Підприємство, яке здійснює ліцензовані види діяльності, змінило найменування та місцезнаходження. Чи потрібно, на Вашу думку, підприємству у зв'язку з цим одержувати нові ліцензії, не зважаючи на те, що строк дії отриманих раніше ліцензій ще не закінчився?

2. У ході розгляду господарського спору позивач у засіданні пред'явив судді постанову Вищого господарського суду України, якою було вирішено близький за змістом спір між іншими суб'єктами господарювання. Суддя місцевого господарського суду використав зміст наданого документа в якості обґрунтування щодо вирішення спору, який він розглядав. Чи правильно, на Вашу думку, вчинив суддя?

3. Державний реєстратор відмовив у реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю, серед засновників якого, згідно з договором про створення товариства та статутом, самостійно виступала філія підприємства. Чи правомірно, на Вашу думку, вчинив державний реєстратор?

4. Після того, як акціонер приватного акціонерного товариства послідовно скупив акції всіх інших акціонерів і, таким чином, став єдиним акціонером товариства, він шляхом прийняття відповідного рішення зборами акціонерів вирішив реорганізувати акціонерне товариство в унітарне приватне підприємство. Однак державний реєстратор залишив документи, подані для внесення запису до Єдиного державного реєстру про рішення щодо припинення юридичної особи, без розгляду, мотивуючи це тим, що згідно з ч. 4 ст. 153 ЦК України акціонерне товариство може складатися з однієї особи у разі придбання акціонером усіх акцій товариства. Тому, як зазначив державний реєстратор, перетворення є недоцільним та необґрунтованим. Чи ґрунтується, на Вашу думку, позиція державного реєстратора на чинному законодавстві?

5. У процесі виконавчого провадження державний виконавець наклав арешт на акції, належні акціонеру – фізичній особі. Копії постанови про арешт акцій державний виконавець надав депозитарній установі (зберігачу) та акціонерному товариству. Під час реєстрації учасників чергових зборів акціонерів реєстраційна комісія відмовила в реєстрації до участі у зборах власнику арештованих акцій, посилаючись на впровадження стосовно належних йому акцій арешту. Чи правомірно, на Вашу думку, вчинила реєстраційна комісія?

6. На установчих зборах корпорації серед представників підприємств – засновників виникла суперечка про необхідність передбачити в установчому документі корпорації створення статутного капіталу. Як, на Вашу думку, повинне бути вирішене це питання виходячи із змісту законодавства, що регулює правове становище об'єднань підприємств?

7. Підприємство у повному обсязі отримало передоплату у розмірі 9000000 грн., однак договірну поставку (всупереч вимогам договору) не здійснило. Кредитор звернувся до суду з позовом про виконання договірної зобов'язання в натурі, і суд задовольнив цей позов. Чи існують у такій ситуації у кредитора підстави для ініціювання провадження у справі про банкрутство боржника?

8. Після одержання кредиту виявилось, що один примірник кредитного договору містить умову про те, що відсотки сплачуються щомісячно (екземпляр банку), а інший примірник (примірник позичальника) – що відсотки сплачуються щоквартально. Така ситуація виникла тому, що кожна сторона самостійно заповнила пустий рядок у своєму примірнику договору. При цьому у обох примірниках договору було застереження про те, що якщо між текстами примірників виникають розбіжності, то слід керуватися примірником договору, який є у банку. Позичальник після одержання кредиту взагалі не сплачував відсотки, мотивуючи це тим, що договір кредиту є неукладеним. Банк звернувся до суду за розірванням договору кредиту і за стягненням з позичальника заборгованості за кредитом, відсотками та пені у розмірі, передбаченому договором. Позичальник у відзиві на позов вказав, що договірні відносини взагалі не виникли, тому для застосування його положень немає підстав. Як, на Вашу думку, повинен вирішити цей спір суд?

9. Підприємство-постачальник внаслідок поєвнені не змогло виконати поставку, передбачену договором. Чи може підприємство бути звільненим від відповідальності за порушення договірної зобов'язання з підстави дії обставин непереборної сили, якщо договором не передбачено можливості звільнення від відповідальності за наявності таких обставин?

10. Керівник підприємства уклав договір купівлі-продажу із перевищенням наданої йому компетенції. Після його звільнення новий керівник вирішив повернути продане майно підприємству у судовому порядку. На Вашу думку, яким повинен бути зміст майбутнього позову: про визнання недійсним договору купівлі-продажу та повернення покупцем одержаного на виконання цього договору майна в натурі (ч. 1 ст. 216 ЦК

України) чи про витребування майна з чужого незаконного володіння (ст. 388 ЦК України)?

11. Державне комерційне підприємство «Х» протягом тривалого періоду рентабельно працювало, використовуючи у своїй діяльності за цільовим призначенням основні засоби, внесені до його статутного капіталу при створенні; воно виконувало державні замовлення та фінансові плани. Однак міністерство, до сфери управління якого входило це підприємство і до компетенції якого було віднесене управління державною власністю, що була закріплена за підприємством «Х», видало наказ про вилучення частини основних фондів цього підприємства з метою їх передання державному підприємству «У». Керівник підприємства «Х» відмовився від виконання цього наказу з тих підстав, що, по-перше, у разі вилучення частини основних засобів унеможливиться виробнича діяльність підпорядкованого йому підприємства; по-друге, міністерство не наділене повноваженнями на пряме розпорядження майном, закріпленим за підприємством «Х» на праві господарського відання; по-третє, вилучити майно, внесене до статутного капіталу, можливо лише шляхом відповідного зменшення розміру статутного капіталу та державної реєстрації змін у статуті державного підприємства, а не директивним шляхом.

Чия правова позиція, на Вашу думку, є правильною?

12. Відповідно до ч. 1 ст. 163 ГК України цінним папером є документ встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчує грошове або інше майнове право і визначає відносини між суб'єктом господарювання, який його випустив (видав), і власником та передбачає виконання зобов'язань згідно з умовами його випуску, а також можливість передачі прав, що впливають з цього документа, іншим особам. Чи є цінним папером лотерейний білет, на який припав виграш?

13. Орган Державної фіскальної служби України, здійснюючи планову перевірку підприємства, встановила, що в договорах поставки ціна продукції, яку підприємство постачало своїм покупцям, зазначена в еквіваленті іноземної валюти. В поясненнях на акт перевірки підприємство вказало, що воно імпортує продукцію, яку потім продає на внутрішньому ринку України. З метою уникнення втрат при зміні курсу іноземної валюти ціна в гривнях визначається в еквіваленті до іноземної валюти, однак платежі за поставлену продукцію провадяться в національній валюті.

Посилаючись на постанову КМУ від 18 грудня 1998 р. № 1998 «Про вдосконалення порядку формування цін», а також на лист Міністерства економіки України від 13 червня 2000 р. № 27-22/287 «Про формування цін в еквіваленті іноземної валюти» (де вказано, що під час розрахунків між резидентами України у національній валюті України визначення ціни через еквівалент будь-якої іноземної валюти є порушенням і тягне застосування санкцій відповідно до ст. 14 Закону України «Про ціни і ціноутворення»), податковий орган надіслав податкове повідомлення-рішення про сплату всієї виручки, одержаної внаслідок порушення дисципліни цін, в дохід державного бюджету та стягнення в дохід позабюджетного фонду місцевої ради штрафу в двократному розмірі отриманої суми виручки.

Підприємство звернулося в адміністративний суд про визнання цього податкового повідомлення-рішення протиправним та його скасування.

Проаналізуйте правові позиції сторін.

14. Підприємство господарським способом спорудило склад, необхідний йому для зберігання виготовленої продукції. На керівника підприємства Державною архітектурно-будівельною інспекцією було накладене адміністративне стягнення у вигляді штрафу на підставі ст. 164 КУпАП «Порушення порядку провадження господарської діяльності», оскільки підприємство, яке він очолює, діяло без одержання ліцензії на право ведення господарської діяльності у будівництві, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури. Рішення мотивувалося тим, що у п. 1.4 «Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у будівництві, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури», що затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 27 січня 2009 р. № 47, передбачено, що вимоги про отримання ліцензії поширюються на всіх суб'єктів господарської діяльності незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, які виконують роботи, пов'язані зі створенням об'єктів архітектури, відповідно до «Переліку робіт провадження господарської діяльності у будівництві, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури» (цей перелік є додатком до ліцензійних умов). Органом контролю було встановлено, що при спорудженні складу підприємство здійснювало будівельні та монтажні роботи, що потребують ліцензування.

У поясненні на протокол про вчинення правопорушення керівник підприємства вказав, що рішення про застосування штрафу є незаконним, оскільки, на його думку, здійснення будівельних робіт для власних потреб та власними силами підприємства, тобто

господарським способом, не потребує ліцензування. Адже в цій ситуації взагалі не має місця господарська діяльність, оскільки її невід’ємною рисою спрямованість на ринок (як вказано у ст. 3 ГК України). Тобто ліцензуванню підлягають лише ті будівельні роботи, які реалізуються іншим особам та мають цінову визначеність, однак самі ці ознаки відсутні у випадку виконання будівельних робіт господарським способом.

Оцініть правові позиції сторін суперечки.

15. Для надання кредиту банк висунув потенційному позичальнику (товариству з обмеженою відповідальністю) вимогу надати йому протокол засідання вищого органу (загальних зборів учасників) з рішенням про укладання кредитного договору та про надання директору повноважень підписати кредитний договір. Позичальник виконав цю вимогу та надав оригінал відповідного протоколу, підписаний представниками учасників товариства з обмеженою відповідальністю та скріплений печаткою позичальника. Після ознайомлення з документом юридичний відділ банку висунув додаткову вимогу – щоб підписи представників учасників, які діяли на підставі довіреностей, були засвідчені печатками тих підприємств, яких вони представляють, оскільки правочини юридичних осіб, відповідно до вимог ч. 2 ст. 207 ЦК України, повинні бути скріплені їх печатками. Аргументи потенційного позичальника про те, що повноваження представників підтверджені довіреностями, оформленими належним чином, а також про те, що самі учасники є іноземними підприємствами, впливу не справили. Процедура кредитування була зупинена.

Оцініть правові позиції сторін суперечки.

16. Українське підприємство поставило постійному представництву іноземного підприємства в Україні товар на умовах EXW. Згідно з цими умовами, зафіксованими у п. 22 «Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної Торгової Палати (редакція 2000 року)» продавець вважається таким, що виконав свої зобов'язання щодо поставки в момент, коли він надав товар у розпорядження покупця на площах свого підприємства чи в іншому названому місці (наприклад, на заводі, фабриці, складі і т. ін.), без здійснення митного очищення товару для експорту та завантаження його на будь-який приймаючий транспортний засіб.

Як Ви вважаєте, чи є зазначена господарська операція експортною та чи потрібно оформлювати вивізну вантажну митну декларацію на товар?

17. У договорі поставки було передбачено, що покупець здійснює на користь постачальника передоплату у повній ціні продукції, що повинна бути поставлена. Обов'язок здійснити передоплату покупець не виконав, внаслідок чого продавець звернувся до суду з позовом про розірвання договору поставки та стягнення з покупця передбаченої договором суми пені. Покупець у відзиві на позов просив суд відмовити позивачу в повному обсязі, оскільки, по-перше, у договорі поставки було вказано, що він вступає в силу з моменту здійснення передоплати (тобто цей договір не відбувся), а по-друге - у продавця не виникло збитків (адже поставка не відбулася).

Яке рішення, на Вашу думку, повинен прийняти господарський суд?

18. Підприємство звернулося з позовом до адміністративного суду про скасування рішення стосовно нарахування податковим органом штрафних санкцій за порушення касової дисципліни. Зокрема, було проведено перевірку підприємства – позивача, в ході якої податковим органом було встановлено перевищення ліміту залишку готівки у касі. Виходячи з вищевикладеного, з точки зору податкового органу підприємство порушило вимоги п. 5.11 «Положення про ведення касових операцій», що було затверджене постановою Правління НБУ від 15 грудня 2004 р. № 637. Податковий орган застосував штрафні санкції до порушника згідно з Указом Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» від 12 червня 1995 р. № 436/95 у двократному розмірі від сум виявленої понадлімітної готівки за кожний день. Підприємство – позивач вважає, що податкові органи мають право застосовувати фінансові штрафні санкції як вид адміністративно-господарських санкцій у випадках, порядку і розмірах, встановлених законами України, а не Указом Президента.

Чи правомірно, на Вашу думку, податкові органи застосували штрафні санкції?

19. Податковий орган звернувся до господарського суду з позовом про визнання недійсним договору комісії між підприємствами. За цим договором комітент передав комісіонеру для реалізації природний газ. Податківці виходили з того, що комітент передав комісіонеру газ на реалізацію протиправно, не маючи ліцензії на поставку газу. В той же час, згідно з п. 19 ст. 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» постачання природного газу за регульованим, за нерегульованим тарифом підлягає ліцензуванню, правила ліцензування встановлені постановами Національної комісії регулювання електроенергетики України. Згідно з ч. 1 ст. 227 ЦК України правочин юридичної особи, вчинений нею без відповідного дозволу

(ліцензії), може бути визнаний судом недійсним. Яке рішення, на Вашу думку, повинен прийняти суд?

20. Підприємство-постачальник в порушення договірних зобов'язань не завершило поставку продукції у встановлений строк, хоча передоплату за продукцію одержало в повній сумі. Від завершення поставки підприємство-постачальник відмовилося і мотивувало відмову тим, що покупець має зустрічний борг перед постачальником за поставку продукції за іншим договором, а тому підприємство-постачальник, хоча це і не було встановлене договором поставки, використовує відстрочення відвантаження продукції як один із видів оперативного-господарських санкцій, передбачених ст. 236 ГК України. Чи ґрунтуються, на Вашу думку, твердження підприємства-постачальника на положеннях чинного законодавства України?

21. Державний реєстратор залишив без розгляду документи, подані для державної реєстрації припинення підприємства шляхом ліквідації власником, з посиланням на ч. 1 та ч. 5 ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Зокрема, у письмовому повідомленні державний реєстратор вказав, що вартості майна підприємства було недостатньо для задоволення вимог кредиторів, і воно повинне було ліквідуватися в порядку, передбаченому Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Підприємство подало позов до адміністративного суду про зобов'язання державного реєстратора внести відповідний запис до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців. У позові було вказано, що майна підприємства дійсно було недостатньо для задоволення вимог кредиторів, однак всі борги за грошовими зобов'язаннями та зобов'язаннями щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) боржника було погашено за рахунок засновників підприємства (відповідно до положень ч. 6 ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», в якій передбачено солідарну відповідальність власника майна боржника та посадових осіб, які допустили порушення вимог ч. 1 ст. 51 вказаного Закону), перед кредиторами боржника.

Яке рішення, на Вашу думку, повинен прийняти суд?

22. Відповідно до ст. 14 Закону України «Про нафту і газ» власник спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами не може дарувати, продавати або в інший спосіб відчужувати права, надані йому спеціальним дозволом на користування

нафтогазоносними надрами, іншій юридичній чи фізичній особі, в тому числі передавати їх до статутних капіталів створюваних за його участю суб'єктів господарювання, а також вносити як вклад у спільну діяльність. Ця заборона встановлена для всіх власників спеціальних дозволів, включаючи також тих із них, які придбали дозвіл на аукціоні. Поясніть, чим обґрунтовується така позиція законодавця. Чи не суперечить вона гарантіям стосовно реалізації права приватної власності, встановленим законодавством України, включаючи ст. 41 Конституцію України?

23. Після того, як позичальник не повернув позику, забезпечену заставою акцій, кредитор-заставодержатель та позичальник-заставадавець уклали договір, яким врегулювали процедуру передачі заставлених акцій у власність заставодержателя в рахунок погашення забезпеченого заставою боргу. Однак депозитарна установа (зберігач) відмовила клієнту - заставадавцю у виконанні розпорядження на переказ акцій з його рахунку у цінних паперах на тій підставі, що договір, на виконання якого депозитарній установі (зберігачу) було подане розпорядження на переказ, був укладений з набувачем акцій (заставодержателем) без посередництва торговця цінними паперами. Свою позицію депозитарна установа (зберігач) мотивувала тим, що передача заставлених акцій з метою погашення боргу у ст. 17 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» не вказана серед тих операцій, що не вважаються професійною діяльністю з торгівлі цінними паперами, а також не включена до переліку операцій, що можуть здійснюватися без участі торговця цінними паперами. Відповідно, клієнт, з точки зору депозитарної установи (зберігача), порушив при відчуженні акцій вимоги чинного законодавства, і це правопорушення унеможливило переказ цих цінних паперів їх отримувачу.

Оцініть обґрунтованість правової позиції депозитарної установи (зберігача).

24. В забезпечення виконання зобов'язань по поверненню споживчого кредиту позичальник – фізична особа надав банку у заставу валютні цінності (готівкову іноземну валюту). При інспекційній перевірці працівники територіального управління НБ України зафіксували у зв'язку з цим в якості правопорушення те, що ні банк, ні заставадавець не одержали індивідуальної ліцензії НБ України на використання іноземної валюти на території України як застави. В поясненні на акт перевірки банк вказав, що одержання індивідуальної ліцензії для використання іноземної валюти як застави у цій ситуації не є обов'язковим, оскільки банк мав генеральну ліцензію на здійснення операцій з валютними цінностями, що і звільнило обидві сторони від необхідності одержувати ще й

індивідуальну ліцензію. Прокоментуйте ситуацію з точки зору вимог валютного законодавства України.

25. Підприємство-1 звернулося з позовом до господарського суду про стягнення з Підприємства-2 пені за несвоєчасну поставку товарів у передбаченому договором поставки розмірі – 2 % від загальної вартості товарів за кожен день прострочення поставки протягом 2-х років прострочення. У відзиві на позов Підприємство-2 не заперечувало проти факту прострочення поставки, але заперечувало проти розміру пені, посилаючись на Закон України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань», відповідно до якого максимальний розмір пені має складати подвійну облікову ставку НБ України, що діяла у період, за який сплачується пеня. Проаналізуйте ситуацію на предмет обґрунтованості правових позицій сторін спору.

26. Банк і позичальник уклали договір застави цінних паперів (акцій), яким забезпечили виконання зобов'язань за кредитним договором. Оскільки акції були випущені в бездокументарній формі, обліковувались на рахунку у депозитарній установі (зберігачеві), сторони укладаючи договір застави, виходили з того, що їм слід керуватися не правилами застави речей, а правилами застави майнових прав (Розділ 5 Закону України «Про заставу»). Чи правильно, на вашу думку, сторони договору застави застосували чинне законодавство?

27. При розгляді спору відповідач до винесення рішення зробив заяву про сплив трьохрічного строку позовної давності для звернення до суду з вимогою про здійснення платежу, строк якого точно визначено договором. Позивач заперечив проти спливу строку позовної давності і послався на ч. 1 ст. 261 Цивільного кодексу України, де зазначено, що перебіг позовної давності починається від дня, коли особа довідалася або могла довідатися про порушення свого права або про особу, яка його порушила. На доказ позивач пред'явив лист відповідача, в якому той відмовлявся від погашення спірної заборгованості, і цей лист був датований за декілька місяців перед зверненням позивача до суду. Як, на Вашу думку, повинен вирішити питання застосування строків позовної давності у цій ситуації суд?

28. Підприємство «А» (вантажовідправник за договором) уклало договір перевезення вантажу з транспортним підприємством «Б» (залізниця, перевізник за договором), за яким «А» зобов'язане передати для перевезення вантаж і оплатити вартість перевезення, а «Б» зобов'язане прийняти вантаж до перевезення та доставити його до

пункту призначення. В договорі перевезення вантажу було обумовлено також і перевезення представника вантажовідправника для того, щоб він після прибуття вантажу міг взяти участь в передачі-прийнятті товару з представником вантажоодержувача.

Після прибуття до пункту призначення і відкриття контейнера комісією з приймання вантажу була виявлена недостача товару за супровідними документами (накладною). Контейнер, в якому перевозився вантаж, в порушення правил перевезення, не пломбувався. За результатами огляду контейнера представник вантажовідправника склав акт, в якому були зафіксовані обсяги недостачі та дефекти контейнера, де перевозився вантаж. Після оформлення акту вантажовідправник та вантажоодержувач організували приймання товару з контейнера та перемістили його на транспортний засіб вантажоодержувача.

Пізніше вантажовідправник звернувся до господарського суду з позовом до перевізника про стягнення збитків, що понесені у зв'язку із недостачею вантажу, посиляючись на вину перевізника щодо незабезпечення схоронності вантажу під час його перевезення. Під час судового розгляду позову перевізник не визнав позовні вимоги на тій підставі, що представник вантажовідправника супроводжував вантаж як провідник, а це знімає відповідальність з перевізника за схоронність вантажу (оскільки відповідно до п. 111 Статуту залізниць України залізниця звільняється від відповідальності за втрату, недостачу, псування або пошкодження вантажу у разі, коли вантаж перевозився у супроводі провідника відправника чи одержувача).

Дайте оцінку доказам сторін у справі.

29. Після того, як позичальник відмовився укласти з банком додатковий договір до кредитного договору про підвищення відсоткової ставки, банк письмово повідомив його про одностороннє розірвання договору та представив вимогу достроково повернути кредит і сплатити відповідні відсотки. При цьому банк послався на ст. 651 ЦК України, де вказується, що зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором або законом (а в кредитному договорі відповідне право банку було зафіксоване).

Позичальник на це не погодився, вказавши, що згідно ч. 3 ст. 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» фінансовим установам забороняється вимагати дострокового погашення несплаченої частини боргу за кредитом та розривати в односторонньому порядку укладені кредитні договори у разі

незгоди позичальника із пропозицією фінансової установи збільшити процентну ставку або інший платіж, передбачений кредитним договором або графіком погашення боргу.

Банк звернувся до суду з позовом про дострокове розірвання кредитного договору та стягнення заборгованості, вказавши, що правила ч. 3 ст. 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» носять загальний характер, а тому до банків, які керуються спеціальним банківським законодавством, застосовуватися не можуть. Зокрема, у Законі України «Про банки і банківську діяльність» такого виду обмеження не передбачене.

Оцініть правові позиції сторін.

30. Іноземна компанія звернулася до української юридичної фірми за консультацією щодо можливості відкриття в Україні філії, яка б здійснювала основну виробничу діяльність компанії на території України. Їм було роз'яснено, що відкриття відокремлених підрозділів іноземних суб'єктів господарювання у формі філії законодавством України не передбачене, а лише є можливість відкриття представництв іноземного суб'єкта господарювання, які, згідно із абз. 45 ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», лише представляють інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні, однак не мають права здійснювати виробничі функції засновника. Чи правильною, на Вашу думку, є ця консультація?

Теоретичні питання для фахового вступного випробування:

1. Поняття та види господарської діяльності.
2. Обмеження господарської діяльності.
3. Поняття підприємництва. Заборони стосовно ведення підприємницької діяльності.
4. Умови ведення підприємницької діяльності. Державна реєстрація підприємництва.
5. Підстави припинення підприємницької діяльності.
6. Некомерційна господарська діяльність: поняття, суб'єкти, особливості правового режиму.
7. Державне господарське регулювання. Державний господарський нагляд (контроль).
8. Форми реалізації державної економічної політики.

9. Поняття і види господарських відносин.
10. Предмет та метод господарського права.
11. Система джерел господарського права.
12. Класифікація нормативно-правових актів господарського законодавства.
13. Поняття та види суб'єктів господарювання.
14. Утворення суб'єктів господарювання.
15. Ознаки суб'єктів господарювання - юридичних осіб (господарських організацій).
16. Сутність реорганізації суб'єкта господарювання та її види.
17. Підстави та етапи процедури ліквідації суб'єкта господарювання.
18. Особливості правового становища фізичних осіб - підприємців.
19. Поняття підприємства. Види та організаційні форми підприємств.
20. Поняття та юридичний статус акціонерного товариства. Види акціонерних товариств.
21. Поняття акції та її правовий режим.
22. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю.
23. Види об'єднань підприємств.
24. Поняття права власності. Форми права власності.
25. Право державної власності та право комунальної власності у сфері господарювання.
26. Право приватної власності суб'єктів господарювання.
27. Режими господарського відання майном та оперативного управління майном.
28. Поняття господарського зобов'язання. Види господарських зобов'язань.
29. Поняття господарського договору. Особливості господарського договору.
30. Вимоги до змісту господарського договору.
31. Характеристика господарських договорів з відчуження майна.
32. Характеристика господарських договорів з надання послуг.
33. Характеристика господарських договорів з виконання робіт.
34. Господарське правопорушення. Класифікація господарських правопорушень.

35. Господарсько-правова відповідальність: поняття та функції.
36. Види господарських санкцій.
37. Підстави застосування господарсько-правової відповідальності.
38. Штрафні санкції у вигляді грошової суми.
39. Поняття та види юрисдикційного захисту господарських прав та інтересів.
40. Характеристика неюрисдикційного захисту господарських прав та інтересів.
41. Поняття неплатоспроможності та банкрутства.
42. Механізми відновлення платоспроможності боржника під час банкрутства.
43. Поняття ліквідації банкрута та її основні етапи.
44. Основні види порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
45. Поняття недобросовісної конкуренції. Класифікація правопорушень, що належать до недобросовісної конкуренції.
46. Види цін та порядок їх встановлення.
47. Поняття стандартизації та сертифікації. Види стандартів.
48. Торговельна діяльність: суб'єкти, об'єкти та форми.
49. Суб'єкти відносин у сфері будівельної діяльності.
50. Організаційні форми сільськогосподарських підприємств.
51. Договірне оформлення транспортної діяльності.
52. Поняття банку. Класифікація банків.
53. Професійна діяльність на фондовому ринку: поняття та види.
54. Характеристика функцій та змісту основних документів процедури страхування.
55. Порівняльна характеристика інвестиційної та інноваційної діяльності.
56. Поняття, види та форми іноземних інвестицій.
57. Концесія: поняття, суб'єкти та об'єкти.
58. Поняття зовнішньоекономічної діяльності, її ознаки та принципи ведення.
59. Вимоги до форми та змісту (умов) зовнішньоекономічного договору (контракту).
60. Правове регулювання строків та інших умов повернення валютної виручки.

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Ці Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень вступників та встановлюють відповідність між вимогами до знань і умінь вступників та показником оцінки в балах.

Ці Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Рівень досягнень	Оцінка (5 бальна шкала)	Оцінка (12 бальна шкала)
відмінно	5	12-10
добре	4	9-7
задовільно	3	6-4
незадовільно	2	1-3

Відмінно – знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Добре – вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Задовільно - вступник відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними знаннями з дисципліни. Визначення понять дає з помилками й неточностями.

Незадовільно – відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються:

- правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх;
- самостійність суджень.

Перелік рекомендованих джерел, підручників, інших методичних та дидактичних матеріалів для дисципліни «Господарське право»

Основна література

1. Анохіна І. Предмет регулювання діяльності суб'єктів природних монополій // Підприємництво, господарство і право - №7 від 2014 р. – С. 52-56.
2. Барбашова Н. Проблеми мирової угоди у процедурі банкрутства // Підприємництво, господарство і право - №7 від 2011 р. – С. 92-95.
3. Бекірова Е. Процедура ліцензування певних видів господарської діяльності // Підприємництво, господарство і право - №6 від 2012 р. – С. 85-89.
4. Беляневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): Монографія/ О.А. Беляневич. - К.: Юрінком Інтер, 2011. - 592 с.
5. Бігняк О. Поняття ризику в підприємницькій діяльності // Підприємництво, господарство і право - №8 від 2012 р. – С. 58-62.
6. Бігняк О. Цілі підприємницької діяльності: правові аспекти // Підприємництво, господарство і право - №6 від 2005 р. – С. 101-105
7. Бігняк О. Свобода підприємництва та її обмеження // Підприємництво, господарство і право - №5 від 2011 р. – С. 53-57
8. Бутузов В.М. Правові основи інвестиційної діяльності: Навчальний посібник/ В. М. Бутузов, Марущак А.І. - К.: КНТ, 2011. - 256 с.
9. Валітов С.С. Конкурентне право України: Навчальний посібник/ С. С. Валітов. - К.: Юрінком Інтер, 2013. - 432 с.
10. Вінник О.М. Господарське право: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ О. М. Вінник. - 2-ге видання, змінене і доповнене. - К.: Правова єдність, 2014. - 766 с.
11. Вінник О.М. Інвестиційне право: Навчальний посібник/ О. М. Вінник. - К.: Юридична думка, 2015. - 568 с.
12. Господарський кодекс України. Науково-практичний коментар./ За ред. Коссака В.М. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 672 с.
13. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.: за заг. Ред.. Д.В. Задихайла, В.М. Пашкова. – Х.: Право, 2012. – 696 с.
14. Джуринський В.О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: Монографія/ В. О. Джуринський; НДІ приватного права і підприємництва. - К.: Юрінком

Інтер, 2010. - 224 с.

15. Джунь В. Функціональне призначення інституту неспроможності та концептуальні завдання його реформи в Україні // Підприємництво, господарство і право - №1 від 2013 р. – С. 10-13.

16. Добровольська В. Окремі засоби державного регулювання підприємництва та їх правова регламентація // Підприємництво, господарство і право - №4 від 2006 р. – С. 82-86.

17. Договірне право України: Загальна частина: Навчальний посібник/ За ред. О.В. Дзери. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 896 с.

18. Договірне право України: Особлива частина: Навчальний посібник/ За ред. О.В. Дзери. - К.: Юрінком Інтер, 2009. - 1200 с

19. Кравець І.М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень: Монографія/ І. М. Кравець. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 240 с.

20. Кравцова Т.М. Державне регулювання господарської діяльності: адміністративно-правові аспекти: Монографія/ Т. М. Кравцова. - Суми: ВВП «Мрія» ТОВ, 2006. - 184 с.

21. Кравець І. Промислово-фінансові групи: правовий аналіз українського та зарубіжного досвіду //Підприємництво, господарство і право - №8 від 2005 р. – С. 62-66.

22. Крупка Ю.М. Ліцензування господарської діяльності в Україні: коментар законодавства, судова практика: Збірник нормативних актів/ Ю. М. Крупка. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 304 с. - (Законодавство).

23. Крупка Ю.М. Правове регулювання некомерційної господарської діяльності: Навчальний посібник/ Ю. М. Крупка, О. М. Гав'яз. - К.: Атіка, 2008. - 184 с.

24. Лукач І.В. Правове становище холдингових компаній: Монографія/ І. В. Лукач. - К.: Юрінком Інтер, 2011. - 240 с.

25. Малыга В., Олейников О. Влияние государственной регистрации иностранных инвестиций на формирование их правового режима //Підприємництво, господарство і право - №5 від 2011 р. – С. 26-31.

26. Мачуський В.В. Страхове право: Навчальний посібник/ В. В. Мачуський. - К.: КНЕУ, 2011. - 467 с.

27. Науменкова С.В. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник/ С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. - К.: Знання, 2010. - 532 с.

28. Мілаш В. Істотні умови договору і диспозитивність їх правового регулювання // Підприємництво, господарство і право - №7 від 2004 р. – С. 36-40.
29. Обіг цінних паперів в Україні: Науково-практичний коментар Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», практика розгляду судами спорів, пов'язаних з обігом цінних паперів/ уряд.: Ю. М. Крупка, О. М. Гав'яз. - К.: Юрінком Інтер, 2009. - 376 с. - (Законодавство).
30. Поважний О.С. Цінні папери і фондовий ринок: Навчальний посібник/ О. С. Поважний, Н. С. Орлова, А. Л. Свечкіна; Донецький державний ун-т управління. - Львів: Магнолія 2006, 2010. - 361 с.. - (Вища освіта в Україні).
31. Раровська В.В. Біржова діяльність: Навчальний посібник/ В. В. Раровська, Л. А. Останкова, С. Е. Акопов. - К.: ЦУЛ, 2009. - 144 с.
32. Січевлюк В.А. Банківське право України (курс лекцій): Навчальний посібник/ Січевлюк В.А. – К.: УІРФР, 2015. – 524 с.
33. Січевлюк В.А. Господарське право України: Навчальний посібник/ В.А. Січевлюк. - К.: УІРФР, 2010. - 474 с.
34. Теньков О.П. Науково-практичний коментар до Господарського кодексу України: Від 16 січня 2003 р./ С.О. Теньков; За ред. О.П. Коцюби. - К.: А.С.К., 2007. - 720 с. - (Нормативні документи та коментарі).
35. Торгівля цінними паперами: Підручник/ За ред. доктора екон. наук., професора В.І Грушко. - К.: Університет економіки та права «КРОК», 2011. - 392 с.
36. Шевченко Н. Адміністративно-господарські штрафи як вид адміністративно-господарських санкцій // Підприємництво, господарство і право - №4 від 2006 р. – С. 74-78.
37. Шевченко Н. Способы защиты прав субъектов хозяйствования // Підприємництво, господарство і право - № 8 від 2011 р. – С. 51-54
38. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права: Монографія/ В. С. Щербина. - К.: Юрінком Інтер, 2012. - 264 с.

Додаткові джерела

39. Балаклицький І.І. Судова практика у справах господарського судочинства. Справи про банкрутство. Справи пов'язані із захистом права інтелектуальної власності (2004-2006 рр.) / За заг. ред. І.І. Балаклицького, - К.: Юрисконсульт, - КНТ. – 2013. – 524 с.

40. Беяневич О.А. Господарський договір та способи його укладання /навч. пос. – К.: Наукова думка. – 2012. – 279 с.
41. Винокурова Л.Ф. Практика разрешения споров //Международный коммерческий арбітраж в Украине: законодательство и практика / Под общ. ред. И.Г. Побирченко; Науч.-практ. Издание. – К.: Издательский Дом «Ин Юре», - 2010. – С. 22-54.
42. Господарські суди в Україні: правові засади організації та здійснення правосуддя/ За ред.Д.М.Притики. -Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2012.
43. Задихайло Д.В. Корпоративне управління: Навчальний посібник /За ред. Д.В. Задихайла. – Х.: Еспада. – 2013. – 688 с.
44. Знаменский Г.Л. Новое хозяйственное право. Избранные труды: сб. науч. трудов / Г. Л. Знаменский. – К.: Юринком Интер, 2012. – 488 с.
45. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2014. – 328 с.
46. Кравчук В.М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики. – К.: Істина, 2011. – 720 с.
47. Мамутов В.К. Экономика и право: Сб. науч. тр. – К.: Юринком Интер, 2003. – 544 с.
48. Мережко А.А. Транснациональное торговое право. – К.: Таксон, 2011. – 464 с.Поєдинок В.В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 288 с.
50. Подцерковний О.П. Грошові зобов'язання господарського характеру: проблеми теорії і практики: Монографія. – К.: Юстініан. – 2011. – 420 с.
51. Притика Д.М. Господарське судочинство в Україні: правові засади та судова практика /За ред. Притики Д.М. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін-Юре», 2014. – 772 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт Президента України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.president.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minjust.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua
6. Офіційний сайт Міністерства доходів і зборів України– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: minrd.gov.ua
7. Офіційний сайт Національного банку України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua
8. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.amc.gov.ua
9. Офіційний сайт Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dkrp.gov.ua
10. Офіційний сайт Конституційного суду України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ccu.gov.ua
11. Офіційний сайт Верховного суду України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.scourt.gov.
12. Офіційний сайт Вищого господарського суду України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.arbitr.gov.ua
13. Офіційний сайт Вищого адміністративного суду України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vasu.gov.ua
14. Офіційний сайт Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sc.gov.ua

15. Офіційний сайт Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ucci.org.ua
16. Офіційний сайт Торгово-промислової палати України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ucci.org.ua
17. Офіційний сайт Державної інспекції з питань захисту прав споживачів – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dsiu.gov.ua
18. Офіційний сайт Державної інспекції України з контролю за цінами – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dci.gov.ua
19. Офіційний сайт Міжнародного інституту з уніфікації приватного права (УНІДРУА) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unidroit.org
20. Офіційний сайт Головного правового порталу України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>

Перелік навчально-методичної літератури для дисципліни «Інтелектуальна
власність»

1. Конституція України. Закон від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 25-26. - ст.131.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
4. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
6. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

9. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>

10. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

11. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24 липня 1871 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_051/print1346700582844643

12. Гаазький акт Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_132/print1347398798519286

13. Страсбурзька угода про міжнародну патентну класифікацію. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/999_001/print1346700582844643

14. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_123/print1345460358967839.

15. Конвенція, що засновує Всесвітню організацію інтелектуальної власності (Підписана в Стокгольмі 14 липня 1967 р. та змінена 2 жовтня 1979 р.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.wipo.int/treaties/ru/convention/trtdocs_wo029.html

16. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 15.12.1993 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1993. - N 21. - Ст.218. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>

17. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - N 7. - Ст. 32. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>

18. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - N 7. - Ст. 34. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>

19. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994 - N 7 - Ст. 36. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>

20. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 15.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - N 13. - Ст. 64. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

21. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - N 36. - Ст.164 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>

22. Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» від 05.11.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. - N 8. - Ст. 28 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>

23. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16.06.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - N 32. - Ст.267. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/752-14>

24. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3855-12/print1330634157529539>.

25. Закон України «Про ратифікацію угоди про співробітництво у сфері правової охорони й захисту інтелектуальної власності та створення Міждержавної ради з питань правової охорони й захисту інтелектуальної власності» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4211-17>

26. Закон України «Про третейські суди» // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - N 35. - Ст.412. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>

27. Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про мови в Українській РСР». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cg>

28. Указ Президента України «Про тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні» від 18.вересня 1992р. N 479/92. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/479/92>

29. Інтелектуальна власність. Закони України /Упорядники: В.О.Жаров, А.М.Горнісевич, М.О.Василенко. - К.: Державний департамент інтелектуальної власності, Державне підприємство “Український інститут промислової власності”, 2007. – 370 с.

30. Інтелектуальна власність. Міжнародні договори України /Упорядники: В.О.Жаров, А.М.Горнісевич, М.О.Василенко. - К.: Державний департамент інтелектуальної власності, Державне підприємство “Український інститут промислової власності”, 2007. – 384 с.

31. Право інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За заг. ред. М.В.Паладія, Н.М.Мироненко, В.О.Жарова - К.: Парламентське вид-во, 2006. – 432 с.

32. Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 1756 від 27.12.2001, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1756-2001-п&print=1>

33. Порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 № 1716 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 754 від 18.08.2005), [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1716%2D2004%2D%EF&p=1104834154869809>